

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 697/2014-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 9. decembra 2014 predbežne prerokoval sťažnosť J. V., D., zastúpeného advokátom JUDr. Mariánom Bacákom, Partizánska 1834, Snina, vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom a uznesením Okresného súdu Svidník sp. zn. 3 Er 80/2009 z 9. júla 2012 a uznesením Krajského súdu v Prešove sp. zn. 12 CoE 81/2012 z 27. marca 2014 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť J. V., D., o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 11. augusta 2014 doručená sťažnosť J. V., D. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom a uznesením Okresného súdu Svidník (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 3 Er 80/2009

z 9. júla 2012 a uznesením Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 12 CoE 81/2012 z 27. marca 2014 (ďalej len „napadnuté uznesenie“).

Z predloženej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ vystupuje v procesnej pozícii oprávneného v exekučnom konaní pred okresným súdom vedenom pod sp. zn. 3 Er 80/2009 o vymoženie sumy 21 752,51 € s príslušenstvom. Okresný súd v uvedenej veci rozhodol o návrhu povinného na zastavenie exekúcie uznesením 9. júla 2012 tak, že návrhu povinného vyhovel a exekúciu zastavil. Proti uvedenému uzneseniu okresného súdu podal sťažovateľ odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd napadnutým uznesením tak, že rozhodnutie prvostupňového súdu o zastavení exekúcie potvrdil ako vecne správne.

Sťažovateľ v sťažnosti argumentuje, že okresný súd rozhodoval o návrhu povinného na zastavenie exekúcie po tom, ako okresný súd, ako aj krajský súd právoplatne rozhodol o obdobných návrhoch povinného na zastavenie respektíve o odklad exekúcie v exekučnom konaní, pričom povinný vo svojom novom návrhu na zastavenie exekúcie opätovne argumentoval tými istými skutočnosťami, o ktorých ich okresný súd, ako aj krajský súd právoplatne rozhodol, čo podľa jeho názoru vytváralo prekážku rozhodnutej veci. Z uvedeného dôvodu považuje predmetné uznesenie okresného súdu o zastavení exekúcie za nesprávne, porušujúce jeho označené práva. Sťažovateľ ďalej tvrdí, že nápravu nezjednal ani krajský súd, keď uznesenie okresného súdu potvrdil ako vecne správne, preto považuje aj napadnuté uznesenie krajského súdu za nesprávne, porušujúce jeho označené práva. Navyše, sťažovateľ ako neprípustný považuje aj ten postup všeobecných súdov, ktoré si skutkový stav veci, a tým aj dôvodnosť návrhu povinného na zastavenie exekúcie osvojili na základe skutočností vyplývajúcich z iného konania vedeného pred Okresným súdom Prešov sp. zn. 8 C 72/2009, v ktorom sťažovateľ vystupoval v procesnej pozícii žalobcu. Predmetom označeného konania vedeného pred Okresným súdom Prešov sp. zn. 8 C 72/2009 boli úroky z omeškania z pohľadávky, ktorá je predmetom exekúcie v exekučnom konaní pred okresným súdom vedenom pod sp. zn. 3 Er 80/2009.

Sťažovateľ v sťažnosti namieta, že prekážka právoplatne rozhodnutej veci okresnému a krajskému súdu bránila tomu, aby vo veci konajúce všeobecné súdy opakovane meritórne

rozhodovali o návrhoch povinného, ktoré podľa jeho názoru „*boli obsahovo totožné (aj keď vyjadrené inými výrazovými prostriedkami)*“. Podľa názoru sťažovateľa došlo napadnutými rozhodnutiami všeobecných súdov k popretiu zmyslu a účelu prekážky rei iudicatae.

Na základe uvedeného sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd o jeho sťažnosti rozhodol nálezom v takomto znení:

„1. Základné práv sťažovateľa J. V. D. podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd Ústavy Slovenskej republiky postupom a uznesením Okresného súdu Svidník zo dňa 09. 07. 2012, sp. zn.: 3Er 80/2009-358 v nadväznosti na uznesenie KS v Prešove zo dňa 27. 03. 2014 sp. zn.: 12CoE81/2012-407, porušené boli.

2. Uznesenie OS Svidník zo dňa 09.07.2012, sp. zn.: 3Er 80/2009-358 a Uznesenie KS v Prešove zo dňa 27. 03. 2014 sp. zn.: 12CoE 81/2012-407 sa zrušujú a vec sa vracia na ďalšie konanie.

3. Okresný súd Svidník a KS v Prešove spoločne a nerozdielne sú povinní vyplatiť sťažovateľovi J. V. D. primerané finančné zadostučinenie vo výške 9.800 € (deväťtisícosemsto eur).

4. Ústavný súd priznáva sťažovateľovi právo na náhradu jeho trov jeho právneho zastúpenia, ktoré sú Okresný súd Svidník a Krajský súd v Prešove spoločne a nerozdielne povinní zaplatiť na účet advokáta JUDr. Mariána Bacáka, Partizánska 1834, 069 01 Snina v rozsahu určenom pri skončení veci do 15 dní od doručenia ústavného nálezu.“

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Z citovaného § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je oprávnený preskúmavať a posudzovať ani právne názory všeobecného súdu, ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou

ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie vecí všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (mutatis mutandis I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 352/06).

1. Pokiaľ ide o uznesenie okresného súdu sp. zn. 3 Er 80/2009 z 9. júla 2012 a postup súdu, ktorý jeho vydaniu predchádzal, ústavný súd poukazuje na to, že v čl. 127 ods. 1 ústavy je zakotvený princíp subsidiarity, podľa ktorého ústavný súd môže konať o namietanom porušení práv sťažovateľa a vecne sa zaoberať sťažnosťami iba vtedy, ak sa sťažovateľ nemôže domáhať ochrany svojich práv pred všeobecným súdom. Namietané porušenie niektorého zo základných práv alebo slobôd teda automaticky nezakladá aj právomoc ústavného súdu na konanie o nich. Pokiaľ ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby zistí, že ochrany tohto základného práva alebo slobody, porušenie ktorých namieta, sa sťažovateľ môže domôcť využitím jemu dostupných a aj účinných právnych prostriedkov nápravy, prípadne iným zákonne upraveným spôsobom pred iným súdom alebo pred iným štátnym orgánom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku svojej právomoci na jej prerokovanie (napr. m. m. I. ÚS 103/02, I. ÚS 6/04, II. ÚS 122/05, IV. ÚS 179/05, IV. ÚS 243/05, II. ÚS 90/06). Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti ultima ratio inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde (III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05).

Zásada subsidiarity reflektuje okrem iného aj princíp minimalizácie zásahov ústavného súdu do právomoci všeobecných súdov, ktorých rozhodnutia sú v konaní o sťažnosti preskúmané (IV. ÚS 303/04).

Ústavný súd vzhľadom na už uvedené poukazuje na skutočnosť, že proti tomuto uzneseniu okresného súdu bolo možné podať odvolanie ako riadny opravný prostriedok, čo sťažovateľ aj využil. Označené uznesenie okresného súdu, ako aj sťažovateľom namietaný postup, ktorý vydaniu rozhodnutia predchádzal, bol teda predmetom súdneho prieskumu krajským súdom. S prihliadnutím na to bolo preto potrebné túto časť sťažnosti odmietnuť pre nedostatok právomoci ústavného súdu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

2. Sťažovateľ namietal aj porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením krajského súdu. Podstata jej argumentácie spočíva v námietke arbitrárneho odôvodnenia napadnutého uznesenia, ktorým zároveň došlo aj k popretiu účelu a zmyslu ustanovenia o prekážke rozhodnutej veci.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom...

Z doterajšej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že medzi obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a obsahom práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (mutatis mutandis II. ÚS 71/97).

Námietku sťažovateľa týkajúcu sa arbitrárnosti napadnutého uznesenia krajského súdu je potrebné považovať za zjavne neopodstatnenú.

Podľa názoru ústavného súdu argumentácia krajského súdu uvedená v odôvodnení napadnutého uznesenia je dostatočná. V žiadnom prípade argumentáciu nemožno považovať za arbitrárnu či zjavne neodôvodnenú. Niet teda ani dôvodu na to, aby ústavný súd do veci zasiahol. Na tomto závere nemôže nič zmeniť okolnosť, že sťažovateľ má na celú vec odlišný názor a s napadnutým uznesením okresného súdu nesúhlasí. Táto okolnosť totiž sama osebe nemôže spôsobiť porušenie označených práv sťažovateľa.

Ústavný súd ďalej poukazuje na svoju ustálenú judikatúru, podľa ktorej odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03).

Ústavný súd po preskúmaní odôvodnenia napadnutého uznesenia krajského súdu dospel k záveru, že rozhodnutie je dostatočným spôsobom odôvodnené, krajský súd zrozumiteľne odôvodnil úvahy, ktoré zvolil pri rozhodovaní o odôvodnenosti zastavenia exekúcie vedenej okresným súdom, a právne závery, na ktorých je rozhodnutie založené, nemožno hodnotiť ako arbitrárne. Krajský súd podľa názoru ústavného súdu ústavne akceptovateľným spôsobom zdôvodnil, prečo v okolnostiach prípadu tvrdená prekážka rozhodnutej veci neexistuje, preto právna argumentácia sťažovateľa založená na premise prekážky rozhodnutej veci neobstojí, keďže okresný súd a neskôr aj krajský súd jasne a zrozumiteľne v odôvodnení vysvetlil, že k zániku vymáhanej pohľadávky už došlo pred začatím exekučného konania s poukazom na právoplatne rozhodnutú vec vedenú pred Okresným súdom Prešov sp. zn. 8 C 72/2009, pričom zároveň konštatoval, že táto skutočnosť je nová, pretože v čase rozhodovania o predchádzajúcich návrhoch povinného na odklad exekúcie, respektíve zastavenie exekúcie vec vedená pred Okresným súdom Prešov sp. zn. 8 C 72/2009 ešte nebola právoplatne rozhodnutá a skutočnosti namietané povinným v napadnutom exekučnom konaní v tom čase boli v rovine tvrdení, respektíve svedectiev. Až momentom právoplatnosti rozhodnutia v súvisiacom konaní (sp. zn. 8 C 72/2009) bol ustálený skutkový stav, a tým aj preukázaný zánik pohľadávky priznanej exekučným titulom, ktorá je vymáhaná v napadnutom exekučnom konaní a ktorej

ne/existenciu musel Okresný súd Prešov v súvisiacom konaní ustáliť ako predpoklad dôvodnosti nároku na úroky z omeškania z pohľadávky priznanej exekučným titulom. Okresný súd, ako aj krajský súd boli v okolnostiach prípadu vzhľadom na právoplatne vyriešenú otázku zániku pohľadávky priznanej exekučným titulom po jeho vydaní v zmysle § 159 ods. 3 OSP ním viazané.

V nadväznosti na uvedené a námietku sťažovateľa, že rozhodnutie v inej veci je právne irelevantné, ústavný súd poukazuje na stanovisko Najvyššieho súdu Slovenskej republiky týkajúce sa prekážky rei iudicatae uvedené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a súdov Slovenskej republiky 3/2013 pod č. 40 (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Cdo 44/2010 z 31. januára 2012), ktoré je aplikovateľné aj na prerokovaný prípad. Veta predmetného stanoviska znie *„Pokiaľ už bola v občianskoprávnom konaní právoplatne vyriešená určitá otázka hmotnoprávneho vzťahu účastníkov, je súd v inom konaní, v ktorom má tú istú otázku posúdiť ako prejudiciálnu, viazaný jej skorším posúdením.“*

Okresný súd, tak aj krajský súd v okolnostiach posudzovanej veci nemohli nanovo, respektíve inak posúdiť otázku zániku nároku priznaného exekučným titulom, keďže táto otázka bola už právoplatne vyriešená v inom konaní a nie je rozhodujúce, či súd v právoplatne skončenom konaní vec správne alebo nesprávne právne posúdil.

Ústavný súd konštatuje, že miera interpretácie aplikovaných na vec vzťahujúcich sa ustanovení právnych predpisov vo väzbe na rozhodujúce skutočnosti prípadu je adekvátne a podľa názoru ústavného súdu v okolnostiach prejednávanej veci nedošlo k porušeniu zásady exceptio rei iudicatae. O arbitrárnosti (svojvôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natol'ko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (m. m. I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 382/06). Takéto pochybenie v ústavnoprávnom zmysle však ústavný súd v napadnutom uznesení krajského súdu nezistil. Nesúhlas sťažovateľa s obsahom napadnutého uznesenia krajského súdu nie je dôkazom o jeho

neústavnosti a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť právny názor všeobecného súdu svojím vlastným.

Ústavný súd považuje úvahu krajského súdu za plne rešpektujúcu princípy spravodlivosti, ako aj zákonnosti a konštatuje, že použitá miera interpretácie dotknutých právnych predpisov v napadnutom uznesení zohľadňuje jej zmysel a účel.

Ústavný súd v nadväznosti na uvedené a s poukazom na to, že obsahom označeného základného práva nie je právo na rozhodnutie v súlade s právnym názorom účastníka súdneho konania, resp. právo na úspech v konaní (II. ÚS 218/02, resp. I. ÚS 3/97), sťažnosť sťažovateľa, ktorou namietal porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru samotným napadnutým uznesením krajského súdu, považujúc ho za arbitrárne a protiprávne, odmietol z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

Pretože sťažnosť bola odmietnutá ako celok, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľa v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, a preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. decembra 2014